

راهکارهای تقویت مهارت روخوانی در اعضای پسرانگاه مرکز 23

اقدام پژوه: روشنگ ایلانلو

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

استان تهران؛ مرکز 23

تابستان 1401

به نام آفریننده هستی بخش

تشکر و قدردانی

با تشکر از مدیر محترم استان که ضمن تشویق مریبان
به تلاش بر پایدارسازی اعضا؛ ما را در دستیابی به راهکارهای مناسب؛
بنابر نیاز مخاطبان؛ ترغیب می نمایند.
کارشناس محترم آموزش و پژوهش استان تهران
سرکار خانم مشیری و خانم رضایی پور؛
که زمینه همکاران، به اقدام پژوهی را فراهم نمودند.

راهکارهای

تقویت مهارت روخوانی در اعضای پسران نگاه مرکز 23

اقدام پژوهی: روشنگر ایلانلو

مربی اجرای طرح های نو (فرهنگی): روشنگر ایلانلو

مرکز فرهنگی هنری 23

1401

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
3.....	تشکر و قدردانی.....
6.....	چکیده.....
7.....	مقدمه.....
8.....	توصیف وضعیت موجود و بان مساله.....
9.....	هدف کلی، اهداف جزئی.....
10.....	سوالات اقدام پژوهی.....
10.....	گروه مورد مطالعه.....
10.....	ابزار گردآوری اطلاعات، کلیدواژه.....
11.....	پیشینه.....
12.....	گردآوری اطلاعات (شواهد 1) تحلیل تفسیر داده ها (شواهد 1).....
16.....	یافتن راهها و گزینه های نو برای اجرا.....
16.....	اجرای راههای نو و نظارت بر آن (بخش فرهنگی).....
17.....	گردآوری اطلاعات (شواهد 2).....
17.....	اعتبارسنجی (سنجش اعتبار راه های نو).....
18.....	اندیشه ورزی و تجدید نظر احتمالی.....
19.....	نتیجه گیری.....
20.....	پیشنهادات.....
21.....	پیوست.....
21.....	عکس.....
23.....	مصاحبه.....
28.....	منابع.....

چکیده

هدف: هدف از این پژوهش بهبود مهارت روخوانی در اعضای نونگاه مرکز 23 می باشد.

روش: پژوهش حاضر یک پژوهش پیمایشی ، از نوع توصیفی تحلیلی می باشد. دارای هدف کاربردی است که به منظور بهبود مهارت روخوانی اعضای نونگاه مرکز انجام گرفته است. جامعه ی آماری شامل 5 نفر اعضای نونگاه مرکز می باشد. جهت جمع آوری داده های این پژوهش از ابزارهایی همچون مشاهده مستقیم، مصاحبه با (اعضا، والدین و همکاران) می باشد. اصالت و ارزش: این پژوهش در جهت ارائه راهکارهایی جهت بهبود مهارت روخوانی اعضای نونگاه مورد توجه قرار گرفت .

کلید واژه: اعضای نونگاه - کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان - روخوانی

خواندن مهارتی است که به وسیله آن می‌توان از مطالب نوشتنی کسب اطلاع کرد. به شکل کامل ترمی توان گفت؛ خواندن فرایند فعالی است که خواننده، از طریق آن به پیامی که درون نوشته موجود است پی می‌برد و خواننده مرتباً بر اساس آنچه قبلاً یاد گرفته در پی کشف چیزهای تازه است

مهارت خواندن یکی از مهم‌ترین تواناییهایی است که دانش آموز در طول یادگیری‌های خود در سال‌های اولیه دبستان کشف می‌کنند و در رشد هر کودک نقش حیاتی دارد.

همچنین این توانایی می‌تواند برای خلاقیت و رشد فردی و اجتماعی کودک به کار رود. خواندن از جمله وسایل مهم فهمیدن در دنیای کنونی است. کودک می‌تواند نتیجه تحقیقات و مطالعات دیگران را که مدت‌ها به درازا کشیده‌است از طریق خواندن در مدت کوتاهی فرا بگیرد.

خوب خواندن از عوامل مهم پیشرفت و سرگرمی و لذت بردن و رفع خستگی در کودکان می‌باشد.

اساسی‌ترین انگیزه‌ی خواندن و انتخاب موضوع خاص برای خواندن در کودکان، «رغبت» است؛ و رغبت نیز طبعاً معلول «نیاز» است: نیاز به دانستن، یافتن پاسخ، برقرار کردن روابط زمانی/ مکانی و فرهنگی میان آدمیان و رویدادها، افزایش و گسترش تجربه‌ها و سرانجام، برخوردار شدن از زندگی سالم.

خواندن، نشانه‌ی اشتیاق به یادگیری است و یادگیری، نشانه‌ی علاقه به زندگی در کودکان است.

به یقین می‌توان گفت که انسان معاصر، به مراتب بیش از گذشتگانش، کتاب می‌خواند، کتاب می‌نویسد، و هر روز این نیاز در او افزایش و گسترش می‌یابد. گرچه به زودی امکان دارد کامپیوتر جانشین کتاب شود و بیشترین و تازه‌ترین اطلاعات را، در هر مورد و موضوع، در کمترین زمان در اختیار انسان قرار دهد. لکن در جهان امروز، هیچ فردی از خواندن بی‌نیاز نیست، زیرا جز این هم راهی برای دست یافتن، به تجارب انسان در قرون متمادی وجود ندارد. بنابراین، هر محیط آموزشی، در هر مقطعی، ناگزیر است به روشها و شیوه‌های گوناگون و ابتکاری کودکان و نوجوانان را به خواندن مداوم و کتابخوانی برانگیزد و منابع یادگیری مورد نیاز روز را در اختیار ایشان بگذارد.

کودک برای رسیدن به دو هدف مهم، به مهارت خواندن نیاز دارد: یکی به دست آوردن تجارب و اطلاعات و بهره‌مندی از آنها، دیگری صرف اوقات فراغت و بیکاری به صورت لذت بخش و سودمند. به بیان دیگر، انسان می‌خواهد بداند:

-خودش چیست و کیست؟ چه کسی می‌تواند (یا می‌خواهد) باشد؟

-چه انتظاری دارد؟ چه انتظاری از او دارند؟

-محیط او چیست و چگونه موجوداتی در آن وجود دارند؟

-این موجودات مختلف، چگونه به وجود می‌آیند؟

-این موجودات را چگونه می‌توان شناخت؟ و آیا شناختن آنها برای انسان، لازم است؟

-از این موجودات، در چه مواردی و چگونه می‌توان استفاده کرد؟

مهارت خواندن، کلید بسیار مهم برای کسب این اطلاعات است

از این رو رسالت مربیان در مراکز کانون مواره مربیان را برآن داشته است که با تدارک فعالیتهای مختلف استفاده از شیوه های موثر در صدد ایجاد بستر مناسب جهت سوق دادن مخاطبین به خواندن و مطالعه همراه با اشتیاق و کسب لذت باشد به همین منظور در این پژوهش سعی شده است با برنامه های متنوع رغبت به خواندن در کودکان افزایش یابد.

توصیف وضعیت موجود و بیان مسیله

اینجانب روشنگر ایلانو. دی ماه سال 1400 به عنوان مربی فرهنگی به مرکز 23 کانون پرورش فکری واقع در خیابان خراسان میدان قیام استان تهران منتقل شدم . دارای مدرک فوق لیسانس کتابداری با 15 سال سابقه کاری در سمت مربی فرهنگی می باشم .

مرکز قدمت 50ساله دارد . این مرکز در یک بافت فرهنگی بنا شده است .به طوری که چندین مدرسه اطراف مرکز را احاطه نموده است و دانش آموزان برای مطالعه و پژوهش می توانند به کتابخانه مراجعه کنند. همچنین اکثر والدین اعضا فرهنگی واز همکاران آموزش وپرورش می باشند واهمیت زیادی به مطالعه و حضور اعضا در کتابخانه قائل هستند .

کارگاههای فرهنگی و هنری در مرکز در یک نوبت اجرا می شود .این مرکز تک شیفت می باشد روزهای زوج دختران وروزهای فرد پسران از کتابخانه استفاده می کنند.مرکز سالن بزرگی برای کلاسهای فرهنگی دارد بخش کودک و نوجوان بدون حصار از هم در دویخش کاملاً مشرف بهم قرار گرفته است.

میز خدمت کتابدار در بخش ورودی مرکز و کنار سالن مطالعه کودک قرار دارد و خانواده ها موقع ثبت نام و پرسیدن سوال تمرکز اعضا ی کودک در کلاس بهم می ریزند. و سالن نمایش مرکز نیز در دست کانون زبان می باشد وامکان استفاده از سالن برای اعضا در زمان نیاز به خواندن وجود ندارد و ناگزیر از استفاده سالن کودک می باشند در کنار میز امانت می باشد .

در این مرکز فعالیتهای متنوع فرهنگی اجرا می شود به عنوان مثال معرفی کتاب معرفی سرزمین پخش انیمیشنیکی از این فعالیتهای فعالیت روخوانی کتاب است .از آنجا که کودک و نوجوان برای شناخت خود از اطراف نیاز به کتاب و مطالعه دارد باید با فرآیند مطالعه و روخوانی آشنایی کامل داشته باشند و بتوانند روان و صحیح روخوانی را انجام دهند می طلبد که در این مرکز که مختص به کودکان و نوجوانان است فعالیت روخوانی با هدف افزایش میزان آگاهی اعضا نسبت به محیط پیرامون و ایجاد انگیزه و تقویت روخوانی و روانخوانی وجود داشته باشند

کارگاههای شهریه ای مرکز برای گروه سنی نوباوه در سالنی مجزا از سالن مطالعه مرکز اجرا می شود .تعدد کلاسهای شهریه ای مرکز و همچنان هنگام رفت و آمد تمرکز اعضای نوخوان را هنگام روخوانی از دست می دهد .وبی نظمی در مرکز ایجاد می شود .

با توجه به محدود شدن کارگاههای فرهنگی مراکز در قالب کارگاه روخوانی کتاب پخش فیلم و معرفی ها و و متاسفانه توجه زیاد به کلاسهای شهریه ای و تعدد این کلاسها بی نظمی همراه دارد.و تمرکز اعضا را هنگام خواندن و روخوانی کتاب مختل می نمایند .

البته کارگاههای فرهنگی همچنان در مرکز دایر و مورد استقبال اعضا و والدین قرار می گیرد. یکی از فعالیتهای مرکز فعالیت روخوانی می باشد که شامل روخوانی کتاب شعر خوانی می باشد و زیر نظر کارشناس فرهنگی و توسط مربی فرهنگی مرکز انجام می گیرد

بیان مسیله

یکی از گروههای سنی مخاطب این مرکز کودکان پسر است که علی رغم وجود نیاز آنان به کتاب متاسفانه روخوانی ضعیفی دارند. و این امر باعث می شود که کتاب را خوب مطالعه نکنند با توجه به شواهد خودم و همکارانم دیده شد که این اعضا روخوانی ضعیفی دارند و نمی توانند به راحتی بخوانند اکثر مواقع سطر ها را گم می کنند و بعضی کلمات را با مکث زیاد می خوانند و وقتی هم از متن خوانده شده سوال می شد نمی توانستند جواب بدهند.

این موضوع بارها به عنوان معضل توسط مربیان در مرکز عنوان شده و هر بار علی رغم پیشنهادات مختلف باز هم نتیجه مطلوبی حاصل نشده است و هنوز این سوال بی پاسخ مانده که چرا اعضای کودک پسر در این مرکز از فعالیتهای روخوانی کتاب خوب و مناسب استقبال نمی کنند این مسیله موجب نگرانی من شد زیرا هم باعث پایین آمدن آمار فعالیت در مرکز می شود و هم این سوال را به ذهن می کشاند که شاید مربیان توانایی لازم برای اجرای این فعالیت را ندارند و یا نبود سالن جدا برای مطالعه کودک و مشرف به میز خدمت و حضور والدین تمرکز اعضا را برای خواندن بهم میزد. همین نکته باعث شد که این مسیله موضوعی برای یک اقدام پژوهی شود و این موضوع با توجه به کارایی بالای مربیان این مرکز و کم بودن آمار فعالیت در مقایسه با میزان فعالیتهای دیگر این مرکز قابل توجه است در نتیجه با ارایه ی این موضوع ه شورای پژوهش و مطرح کردن آن با کارشناسان کانون استان مربیان مرکز 23 مامور رسیدگی به این موضوع در قالب اقدام پژوهی انتخاب شدند با دلیل اینکه هنوز مشخص نشده است که دلیل پایین بودن مهارت کتابخوانی در میان اعضای کودک پسر این مرکز چیست ؟ و چه چیزی باعث شده که میزان این فعالیت در این گروه کم باشد این تحقیق به احتمالات و سوالاتی که در مرکز پیش آمده پاسخگو خواهد بود و در صورت راهگشا بودن بسیار موثر واقع خواهد شد

چگونه توانستم رشد مهارت خواندن اعضای نوخوان مرکز 23 را بهبود بخشم

هدف کلی :

بهبود بخشیدن مهارت روخوانی در اعضای نوخوان

اهداف جزئی

الف : آموزش صحیح خواندن و روان خوانی

ب: یادگیری تلفظ درست واژه ها

ج : افزایش گنجینه لغات

د: ایجاد انگیزه برای مطالعه و عادت کتابخوانی

ه : آشنا کردن بیشتر اعضا با کتابهای مناسب گروه سنی شان

پرسش های پژوهش

- 1- چرا میزان مهارت روخوانی کتاب در بین اعضای نوجوان مرکز 23 کم است؟
- 2- چه عواملی موجب علاقمندی اعضای نوجوان پسر مرکز 23 به روخوانی می شود؟
- 3- چه روشهایی می تواند به جذاب شدن فعالیت فرهنگی روخوانی کتاب در بین کودکان پسر مرکز 23 شود تا در این فعالیت حضور بیشتری داشته باشند؟

گروه مورد مطالعه

5 نفر از اعضای نوجوان پسر مرکز 23

ابزار گردآوری اطلاعات

مشاهده مصاحبه منابع مکتوب سایت های اینترنتی

کلید واژه ها

عضو

منظور از اعضا در این پژوهش کودکان و نوجوانانی هستند که در تقسیم بندی گروههای سنی کودکان و نوجوانان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان جزو گروههای سنی ج، د، ه قرار می گیرند و عضو کتابخانه های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شهر تهران هستند.

تقسیم بندی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برای گروههای سنی کودکان و نوجوانان به شرح زیر است: گروه الف: سالهای قبل از دبستان

گروه ب: سالهای آغاز دبستان (کلاس اول و دوم و سوم)

گروه ج: سالهای پایان دبستان (کلاسهای چهارم و پنجم)

گروه سنی د: دوره ی راهنمایی

گروه ه: دوره دبیرستان (دوسال اول)

کتابخانه های کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان :

نوع خاصی از کتابخانه های کودک است که از بسیاری جهات وبه ویژه از حیث سازمان وتشکیلات وفعالیت های فرهنگی با کتابخانه های کودک سایر کشورهای جهان متفاوت بوده وهدف آن ،نشرکتاب برای کودکان است.

روخوانی کتاب :

روخوانی یکی از فعالیت های فرهنگی کانون پرورش فکری کودکان ونوجوانان با هدف افزایش میزان آگاهی واطلاعات اعضا ویافتن پرسش ها وسوالات آن ها می باشد

متغیرهای اساسی تحقیق :

متغیر مستقل : روخوانی کتاب

متغیر وابسته : اعضای نوخوان پسر

مبانی نظری پژوهش

هشتادوسومین نشست توسعه و ترویج فرهنگ کتابخوانی با عنوان «مهارت خواندن و آموزش روان خوانی» در کتابخانه مرجع کانون برگزار شد.

به گزارش اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل کانون، هشتادوسومین نشست توسعه و ترویج فرهنگ کتابخوانی از سلسله نشست های کتابخانه مرجع با عنوان «مهارت خواندن و آموزش روان خوانی» با حضور علی عربانی دانا و بهنام علوی مقدم بعدازظهر روز شنبه ۲۶ بهمن ۱۳۹۸ در کتابخانه مرجع کانون برگزار شد.

علوی مقدم، مدرس و استادیار دانشگاه در نشست کتابخانه مرجع درباره شروع خواندن گفت: مهارت های زبانی به هیچ عنوان از همدیگر جدا نیستند. یعنی نمی شود کسی نتواند خوب بخواند، ولی نویسنده خوبی باشد. مهارت های زبانی مثل چهارپایه میز هستند که اگر یکی از آنها نباشد، بقیه مهارت ها نمی توانند خوب پیش بروند. مقدمه خواندن، خوب دیدن است. ما باید دانش آموزان مان را خوب بین بار بیاوریم. توجه به جزئیات را حتی بزرگ سالان ما بلد نیستند.

”مکین تاش” (1964) خواندن را سومین مرحله از مراحل چهارگانه زبان آموزی می داند. خواندن وسیله ای اساسی و پایه برای سایر مواد درسی است و شکست در برنامه های تحصیلی تا حد بسیار زیادی به سبب بی کفایتی های مهارت های خواندن رخ می دهد.

در رابطه با موضوع اقدام راهکارهای مختلف جهت علاقمندی اعضا به روخوانی کتاب از طریق سایت های اینترنتی و مجلات جستجو نمودم در این زمینه اقدام پژوهی کاملی پیدا نکردم به غیر از موارد زیر که اشاره ای می کنم در وبلاگ دبیران فایل نمونه ای از چکیده اقدام پژوهی همکاران در رابطه با مهارت با مهارت خواندن انجام شده که قید خواهد شد

اینجانب در سال تحصیلی 1398-1397 در پایه دوم ابتدایی با دانش آموزانی برخورد کردم که مشکل خواندن داشتند. آنها بسیار کند می خواندند، بیشتر کلمات را اشتباه می خواندند، در هنگام خواندن استرس داشتند و اعتماد به نفس پائینی داشتند. با دیدن این مشکلات در صدد رفع آن بر آمدم. بعد از جمع آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن با راه حل هایی تقویت حافظه دیداری، کارت های بازی کلمات، تاکید بر جمله خوانی و تابلو تشویق مشکلات آنها را کاهش و روخوانی و روان خوانی را در آنها تقویت نمودم. در وبلاگ دبیران فایل نمونه ای از چکیده اقدام پژوهی همکاران در رابطه با مهارت با مهارت خواندن انجام شده که قید خواهد شد

پژوهش حاضر به منظور تقویت مهارت های خواندن در علیرضا دانش آموز پایه... این آموزشگاه انجام شد. بررسی اولیه نشان داد این دانش آموز در روان خوانی ضعیف است. پس از انجام مطالعات کتابخانه ای و اجرای پرسش نامه های مربوط علل ضعف دانش آموزان در روان خوانی به دو گروه طبقه بندی شد. الف: عوامل مربوط به توانایی های دانش آموزان ب: عوامل مربوط به انگیزش. جهت حل مشکل موجود دو روش به اجرا در آمد. 1- استفاده از بازی کارت های حافظه آموزشی زودآموز 2- تهیه تابلو ارزشیابی توصیفی. نتایج پیشرفت خوبی را نشان داد و نمره روانخوانی این دانش آموز افزایش یافت. مدیر مدرسه نیز در ارزشیابی که از دانش آموزان به عمل آورد رشد مهارت های خواندن را مطلوب تشخیص داد. در پایان بر نقش استفاده از بازی های آموزشی و به کار گیری روش های نوین در بالا بردن انگیزش او مانند تابلوی ارزشیابی توصیفی تاکید شد.

گردآوری اطلاعات (شواهد 1)

با بررسی این مشکل ودقت در توجه به فعالیت روخوانی کتاب متوجه شدم که :

تعداد کمی از اعضای پسر نونگاه در فعالیت روخوانی شرکت دارند

اعضا روخوانی ضعیفی دارند و نمی توانند به راحتی بخوانند

وقتی از متن خوانده شده سوال می شد نمی توانستند جواب بدهند

اعضای کودک پسر در این مرکز از فعالیتهای روخوانی کتاب خوب و مناسب استقبال نمی کنند و انگیزه و نشاط برای حضور مداوم در کلاس ندارند.

ابراز نظر از والدین اعضا

چند نفر از مادران اعضا به صورت فردی و گروهی به من مراجعه نمودند و ابراز کردند که پسر آنها تمایل کمی به شرکت در کارگاه روخوانی کتاب را دارند. همچنین کتابهایی که از مرکز امانت میبیره کامل مطالعه نمیکنند و برمیگرداند بعضی از والدین نیز می گفتند به دلیل مجازی بودن آموزش مدارس اعضا روخوانی ضعیفی دارند و تمایل به اهمیت بیشتر این کارگاه دارند. (مصاحبه با مادر عضودر پیوست)

ابراز نظر مربیان فرهنگی مرکز

عدم رضایت مربیان فرهنگی از حضور کم اعضا در کلاسهای آنلاین روخوانی کتاب مرکز نیاز به تغییر برنامه ریزی مرکز و اجرای برنامه هایی که از نظر صدا... با یکدیگر همسان باشند اجرای شیوه های جذاب جهت علاقمندی اعضا به روخوانی انتخاب کتابهای مناسب این گروه سنی الف (داستانهای ساده تر و کوتاه تر) بالا بردن شناخت کودک در شناخت کلمات و حروف

مشاهده

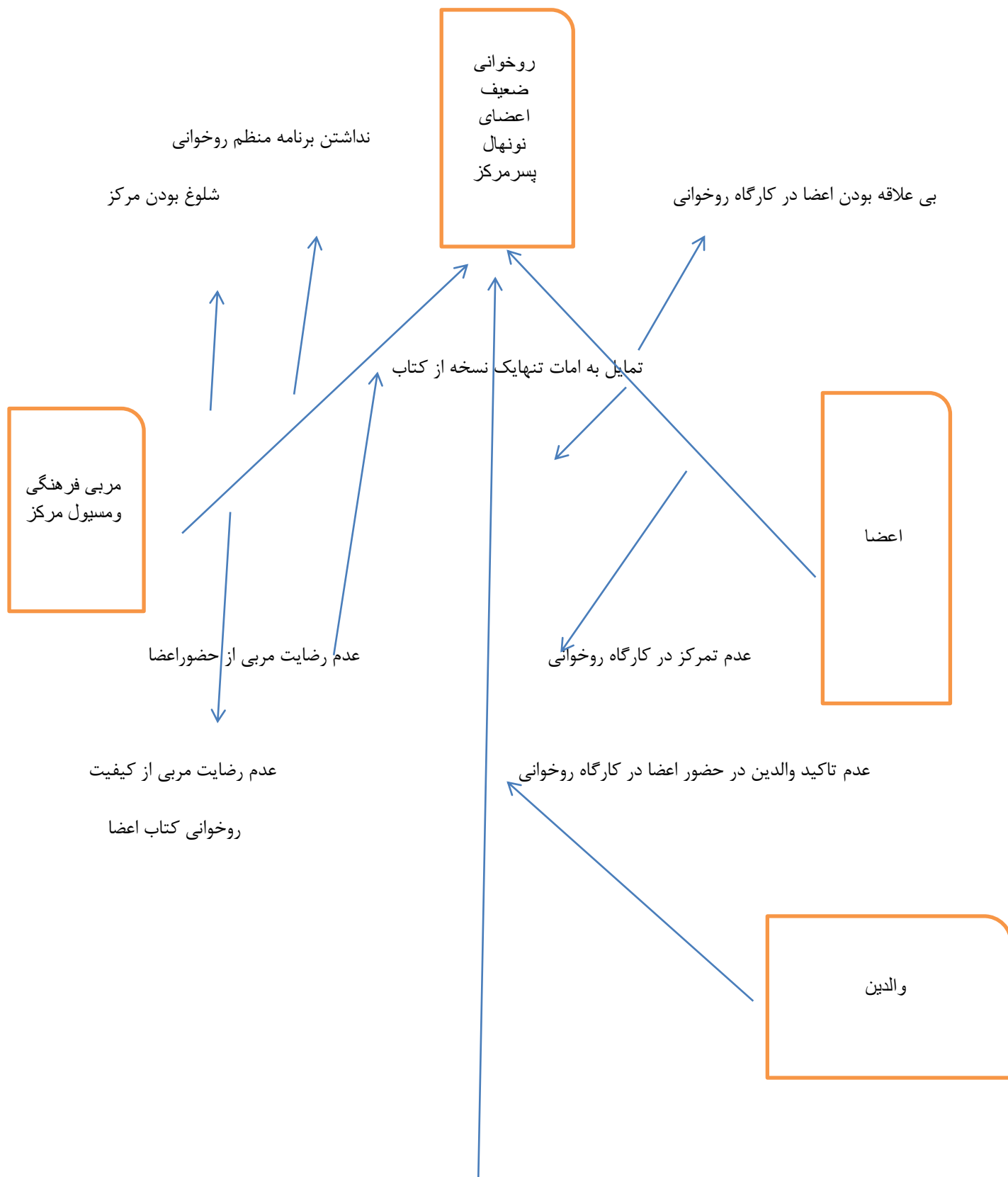
در ارزیابی های مکرر و مشاهده دقیق در کارگاههای خرداد متوجه شدم بیشتر ضعف اعضا مربوط به ضعف در شناخت الفبا و در نهایت روخوانی آنها می باشد چون در خواندن سرعت بالایی ندارند و درست نمی خوانند .

خیلی مکث دارند. و حوصله ی آنها از این کلاس و ادامه روخوانی سر میروود. و در خاست بازی داشتند اشکال در تشخیص حروف الفبا داشتند .

جانداختن کلمات

گم کردن خط هنگام خواندن

بریده بریده خواندن

نمودار استخوان ماهی روشی مفید برای شناسایی حل مساله است .

تحلیل و تفسیر داده های شواهد 1 خلاصه یافته های اولیه

با توجه به این که اعضا والدین مربیان فرهنگی برای حل این اقدام از عوامل موثر می باشند مصاحبه ای با خود اعضا انجام شد پرسش و پاسخ با آنها و مقایسه ی گفتگوی آن ها با هم مشخص شد که این گفتگو ها و مصاحبه ها با هم همخوانی دارند و دلایلی برای این مشکل داده می شد که نتایج آن به اطلاع رسانده می شود

با بررسی این مشکل به مواردی دست یافتیم :

یافته های مربوط به اعضا

تنوع نداشتن شیوه های روخوانی کتاب و در پی گرفتن روندی تکراری برای این فعالیت

تمایل بسیار کم اعضای پسر برای شرکت در این فعالیت

شلوغ بودن مرکز و نداشتن تمرکز اعضا

نداشتن آگاهی کافی در انتخاب کتاب مناسب گروه سنی نونگاه

یافته های مربوط به والدین

آشنا نبودن والدین با کارگاههای روخوانی

نداشتن فرصت کافی برای همراهی اعضا در مرکز

استرس داشتن فرزندان در هنگام مطالعه

یافته های مربوط به مربی فرهنگی و مسیول مرکز

شلوغ بودن مرکز و نبود فضای آرام جهت روخوانی

کم توجهی اعضا به اهمیت مطالعه و روخوانی

توجه بیشتر مربیان به ارایه طرح های کتابخوانی

بنابر این :

مربیان تنها به صورت یک فعالیت فرهنگی عادی به آن نگاه میکردند و آن را انجام میدادند .

برنامه ریزی منسجمی برای زمان اجرای این فعالیت نداشتند

و کتابهای مناسب این گروه سنی را در اختیار آنان قرار دهند

یافتن راهها و گزینه های نو برای اجرا:

قرار دادن میزی در بخشی در کتابخانه به عنوان مجموعه کتابهای گروه سنی نونگاه :

به این ترتیب با مشورت همکاران فرهنگی میز در جای مشخصی از کتابخانه قرارداد شد کتابهای مناسب این گروه سنی از لحاظ حجم و سبک نوشته ها از قفسه ها جدا سازی شد و روی میز قرار گرفت. اعضای نونگاه به سمت میز هدایت می شدند و کتابهای مناسب خود را از روی میز انتخاب میکردند. لازم به ذکر است که هر هفته کتابهای روی میز برداشته و کتابهای جدید جایگزین می شدند.

بازیهایی برای تقویت مهارت روخوانی در اعضای پسر نونگاه مرکز 23 در بخش فرهنگی

آموزش حروف الفبا از راه لمس کردن :

معمولا در آموزش ، بیشتر از حواس شنوایی و بینایی استفاده می کنند که این نوع آموزش را آموزش سمعی و بصری نامیده اند. برای این که آموزش عمیق تر باشد. باید از حواس دیگر هم استفاده کرد، یکی از این حواس ، حس لامسه است در آموزش الفبا با حس لامسه ، لازم است حروف الفبا را در اشکال مختلف از جسم جامدی مثل چوب یا نایلون بسازیم سپس چشم بچه ها را ببندیم و یکی از حروف مثل «ص» را به دست کودک بدهیم و از او بخواهیم پس از لمس ، نام آن حرف را همراه با نوع آن ، آخر یا غیر آخر و غیره بگوید

در بازی از طریق لمس می توان حروف را وارونه به دست کودک داد یا پس از دادن حروف ، تعدادی نقطه در اختیارش بگذاریم تا با استفاده از نقطه «سین» را «شین» و یا «ب» را «پ» کند؛ البته آموزش از طریق لمس برای نابینایان نقش اساسی دارد. ولی برای کودکان سالم ، نقش تفریح و تنوع در آموزش و تمرین می تواند داشته باشد . (ادیب ، 1392)

بازی جمع آوری حروف اول

لوازم مورد نیاز برای این کار، فقط یک جعبه با عنوان جعبه الفبا است که داخل آن ۳۲ حروف الفبا بر روی قطعات چوبی و سبک بزرگ نوشته شده است هر عضو یک کارت از داخل جعبه را بیرون می آورد و سعی می کند چیزی را در محیط مرکز پیدا کند که اسمش با آن حرف شروع می شود. اگر عضو توانست چنین شیئی را نام ببرد، حرف درآورده شده را نگه می دارد در غیر این صورت ، آن را به داخل کیسه برمی گرداند. هنگامی که کیسه خالی شد، عضوی که تعداد حروف بیشتری را جمع آوری کرده ، برنده است . (ذوفن ، 1380 خالی شد، دانش آموزی که تعداد حروف بیشتری را جمع آوری کرده ، برنده است . (ذوفن ، (عکس اجرای طرح در بخش پیوست ضمیمه شده است) 1

بازی حروف اول کلمات انتخابی

لوازم مورد نیاز برای این کار، نیز همان جعبه الفبا می باشد که داخل آن ۳۲ حروف الفبا بر روی قطعات چوبی و سبک بزرگ نوشته شده است . هر عضو یک لوح از داخل جعبه بیرون می آورد و به جای خود پشت میز برمیگردد. در ادامه مربی کتاب مناسب گروه سنی الف را انتخاب نموده در اختیار همه اعضا قرار می دهد. هر عضو به صورت فردی شروع به خواندن کتاب می نماید و لوح الفبای خود را چک میکند و به دنبال کلماتی در کتاب می گردد که اول آنها با حرف الفبای لوح او شروع شده باشد. وان کلمه را می نویسد بعد از اینکه همه اعضا اعلام کردند مطالعه آنها تمام شده و کلمات مورد نظر را پیدا کردند مربی با صدای بلند شروع به خواندن کتاب می نماید این بار عضو هم نوشته های کتاب را می بیند و هم با خواندن مربی او می شنود به

این ترتیب در دقت او اضافه می شود و این بار اگر کلمه ای را که با حرف اول لوح شروع شده باشد و جانداخته باشد به لیست خود اضافه می نماید. وبا لیست قبلی خود مقایسه می کند و تعداد کلمات جا انداخته را اعلام میکند. این طرح در جلسات بعد هم تکرار می شود به همان شیوه ای که توضیح داده شد و این طرح در جلسات روخوانی هفته ای یکبار تکرار می شد و روند پیشرفت کار با مقایسه مکتوب کارهای قبل انجام می شد (تصاویر در پیوست ضمیمه شد).

گردآوری اطلاعات شواهد 2) برای ارزیابی چگونگی تاثیر راههای نو

پس از گذشت سه ماه از شروع این فعالیت و اجرای برنامه ی روخوانی توسط اینجانب و همکارم متوجه تغییراتی در مورد

فعالیت تحقیق در مرکز بودیم .

اعضای کودک پسر بدون اصرار مربیان وبا اشتیاق خود در مرکز ودر فعالیت روخوانی شرکت میکردند

اعضا بدو ورور مرتب به مربی یادآوری میکردند امروز کارگاه روخوانی وبازی لوحهای الفبا داریم .

اعضای کودک پسر پیشنهاداتی را به صورت داوطلبانه و خود جوش برای اجرای فعالیت روخوانی ارایه میدادند.

اعضا ی فعالیت روخوانی پایدار شده اند ویا با تعریف از برنامه ها دوستان خود را تشویق به عضویت در مرکز می نمودند

تعداد دفعات اجرای طرح در ماه و تعداد امانت کتاب اعضا:

مقایسه تعداد دفعات اجرای طرح با امانت کتاب اعضا این مقایسه با توجه به نرم افزاری کتابداری انجام گرفته شده است
مقایسه نشان داد حضور اعضا و تعداد امانت کتاب اعضا از نظر کمی افزایش داشته است .

مقایسه تعداد دفعات اجرای کارگاه روخوانی کتاب از نیمه دوم سال و تعداد امانت کتاب در سال طبق نرم افزار کتابداری 1401

امانت کتاب	تعداد دفعات اجرای فعالیت روخوانی در هر ماه	
20	خرداد ماه 2 بار	اعضای نوخوان پسر
90	تیر ماه 5 بار	
95	مرداد ماه 5 بار	
95	شهریور ماه 4 بار	

اعتبار سنجی (سنجش اعتبار راه های نو

حضور مستمر وبه موقع وپیگیری اعضا جهت اجرای طرح لوحهای الفبا در کارگاه روخوانی کتاب ارایه نمایشگاه مجازی از حضور وعلاقه اعضا در کلاس در اجرای فعالیت روخوانی وانعکاس آن در اینستا ی مرکز واریه نظرات مادران وتشکر از این کارگاه هم به صورت حضوری هم کامنت در اینستا نمایانگر علاقه وانگیزه اعضا در کارگاه روخوانی مرکز است .

برای کسب اطمینان از اجرای راه حل های انتخابی وکسب اعتبار در این زمینه با توجه به اینکه یکی از اهداف رضایت با اولیا اعضا در اجرای طرح بود با اولیای اعضا صحبت ونظر سنجی شد وبه این نتیجه رسیدیم که :

تاثیرگذار بودن طرح بر حضور و ایجاد علاقه اعضا در کارگاه روخوانی

خلاق و نو بودن طرح انتخابی جهت اجرا

اندیشه ورزی و تجدید نظر احتمالی

با توجه به اینکه برای اجرای طرح با خانم مشیری مشورت کردم گفتگو با این کارشناسان موجب آگاهی بیشتر خودم در چارچوب و اصول مهم اقدام پژوهی شد از راهنمایی های آنها به ویژه در مرحله تشخیص مساله اهداف نمی دانم ها استفاده نمودم.

پس از اجرای مراحل اولیه با خانم رضایی کارشناس آموزش استان تهران که تسلط بیشتری به اقدام پژوهی داشتند صحبت و مشورت نمودم با توجه به راهنمایی های ایشان تعییراتی را در اقدام خود اعمال نمودم.

در ادامه برای اعتبار بخشیدن به راه حل هایی که در اقدام انجام دادم با مادر یکی از اعضا که معلم بودند صحبت کردم ایشان به جذابیت و خلاق بودن و تنوع اجرای طرح روخوانی اشاره نمودند و ابراز داشتند که شناخت الفبا و اجرای این طرح در درس املا اعضا و درک مطلب آنها در دروس دیگر کمک خواهد کرد.

با توجه به پیشنهاد ایشان تصمیم گرفتم ارتباط خود را جهت اجرای طرح با مادران دیگه مرکز بیشتر نمایم .

ملاحظه می شود که روند کار خوب پیشرفته و همین امر نشان از موفقیت آمیز بودن طرح دارد

نتیجه گیری

در این پژوهش تلاش کردم؛ با استفاده از امکانات و شرایط مرکز با استفاده از مشورت با مربیان اعضا؛ والدین که هر سه نقش مهمی در حل مسئله داشتند؛ برای رسیدن به وضع مطلوب گام هایی را بردارم.

متوجه شدم راه حل برای رفع مشکل خیلی هم سخت نبود؛ بلکه آسان و امکان پذیر بود. مربی می تواند با استفاده از ابزار و امکانات ساده و اولیه که در اختیار دارد با بکارگیری امکانات اعضا مثل توان و فکرشان شور و نشاط اعضا را جهت همدلی و تشویق اعضا و مربیان فراهم آورد. ایجاد تنوع؛ بازی و استفاده از توانایی های آنها و موفقیت های آنها موجب تشویق و دلگرمی آنها در حضور فعالیت روخوانی شد. پس از بررسیها در پایان متوجه شدم که از بین 10 نفر اعضای نمونه با تماس و استعلام از مادران عضو متوجه شدم 3 نفر از اعضا در روخوانی پیشرفت و علاقمند شدند و 2 نفر بعدی نیاز به تلاش بیشتر دارند حتب بعضی از مادرها پیشنهاد دادند این فعالیت و کارگاه در طول سال هم ادامه داشته و اجرا شود..

همچنین اعضای نونگاه از کارگاه خوب استقبال میکردند و مرتب در کلاس حضور داشتند

متوجه شدم که داشتن برنامه منسجم استفاده از نظرات اعضا؛ مربیان و والدین موجب بهره مندی بیشتر و بهتر اعضا از کارگاه روخوانی شده است.

با راه حل هایی که ارائه شد اعضا و والدین متوجه اهمیت کارگاه روخوانی شدند؛ به یقین رسیدند که مهارت خواندن در تمام مراحل زندگی اعضا تاثیر خواهد گذاشت. بازهای لوح الفبای ارائه شده در فعالیت روخوانی مرکز در موجب تقویت مهارت خواندن اعضا در کلاسهای درسی و تقویت املاي اعضا می شود و همین امر از اهمیت زیادی برخوردار است.

حضور اعضای پسر در کارگاه روخوانی کتاب بیشتر شده است و مشارکت آنها و اشتیاق آنها در اجرای راه حل های نو رضایت بخش است (عکس در پیوست)

والدین از پیشرفت فرزندان خود لذت داشتند و ابراز رضایت می کردند.

انتخاب راه های متنوع و همراه با بازی جهت علاقمندی بیشتر اعضا به روخوانی

دعوت از والدین وتشکیل جلسه با آنهاستفاده از نظرات والدین ونظر خواهی از آنان تاثیر بسیاری در روند کار دارد

محدودیت های پژوهش :

در بخش ارایه ویافتن اجرای راهها وطرح های نو با محدودیت هایی روبرو شدم .مرکز نیاز به نیروی هنری سفال ونقاشی وادبی جهت حضور اعضا در بخش رایگان این کلاسها را داشت .چراکه همه اعضا توان پرداخت شهریه را نداشتند.به همین دلیل راهکارهای فرهنگی در این بخش از اهمیت خاصی برخوردار بود واجرا شد .

اما اگر مربی سفال رایگان در اختیار اعضای کارگاه روخوانی بود اعضا می توانستند لوحهای الفبا را با تکنیک سفال خودشون در ست کنند وبه این ترتیب حروف الفبا را همراه با ساخت بهتر می دیدند ولمس میکردند . وبه این ترتیب مجبور به حذف بخش سفال در طرحهای نو شدم.

در بخش نقاشی نیز با مشکل نبود مربی نقاشی البته در کلاسهای عادی مرکز مواجه شدیم به این ترتیب اگر مربی نقاشی در کنار اعضای کارگاه روخوانی کتاب بودند می توانستند طرحهای هنری اجرا کنیم مثلا اعضا شکل حروف الفبا را می کشیدند رنگ آمیزی میکردند وبا شکل حروف نقاشی را کامل میکردند . مثلا حرف ن را می کشیدند ودر ادامه تصویر حیوانی را با حرف ن کامل میکردندومهارت دیداری آنها با نقاشی در تشخیص شکل حروف مشابه الفبا از همت قویت می شد ولی وبه این ترتیب مجبور به حذف بخش نقاشی در طرحهای نو شدم.

پیوست :

مصاحبه

نمونه مصاحبه با مادر اعضا:

کلاس : اول دبستان

کتابهایی که فرزندتان از مرکز امانت میبرد را کامل مطالعه میکند؟

خیر کامل مطالعه نمی کنند موقع خواندن کتاب استرس دارند و عصبی می شوند کتاب را پرتاب می کنند و 2 کتاب را برای امانت از مرکز زیاد می دانند تمایل دارند یک نسخه امانت ببرند

کتابهای درسی ایشان را چگونه مطالعه می کردند؟

مطالعه کتابهای درسی شان صد در صد مشکل داشتند .

در درس املا فرزند شما چطور هستند؟

کلمات را خوب نمی شناسند شکل حروف را از هم تشخیص نمی دهند مثلا س ص و در املا هم اشتباه می نویسند

در مورد مشکل فرزندتان با معلم او هم در میان گذاشتید؟

بله معلم هم تاکید کردن حافظه شنیداری بچه ضعیف است و باید تقویت بشه

مصاحبه با اعضا

کلاس: اول دبستان

هر جلسه که به مرکز می آیی چند تا کتاب امانت میبری؟

هر دفعه دو تا میبرم

دوست داشتی کتاب بیشتر امانت ببری؟

نه معمولا دو تا میبرم و یکی را می خوندم اما کتاب بعدی رو نصفه می خوندم یا کامل نمی خوندم اخه خیلی زیاد بود صفحاتش و بر می گردوندم مرکز.

نظرت در مورد کارگاه فعالیت روخوانی کتاب در مرکز چی بود؟

: کارگاه روخوانی کتاب در مرکز را دوست داشته و علاقه داره که کارگاه روخوانی ادامه داشته باشد .

بعد از اجرای بازی لوحهای الفبا دوست داشتی باز هم این کارگاه ادامه داشته باشد؟

: بازی لوحهای الفبا رو خیلی دوست داشتم حتی بعد از اینکه کتاب از مرکز امانت می بردم شروع به پیدا کردن کلمات میکردم مثلا تو ذهنم لوح حرف ت را انتخاب میکردم وموقع خواندن کتاب دنبال کلمه هایی می گشتم که با حرف ت شروع شده باشند .

بازی جمع آوری حروف

منابع مورد استفاده:

اسکندریان ، نسرين ؛ راهکارهای علاقمند نمودن اعضای کودک پسر مرکز سامن به روخوانی ؛ 1395

قاسمی پویا ، اقبال ؛ راهنمای عملی پژوهش در عمل ، وزارت آموزش و پرورش ، 1389

مک نیف جین ، پاملا لوکاس وجک وایتهد ، اقدام پژوهی (طراحی ؛ اجرا و ارزیابی) ترجمه محمد رضا آهنچیان ، چاپ ششم ، رشد، تهران ، 1390

وزیری ، مهین ، راهکارهای تشویق اعضا به حضور در کارگاه داستان نویسی ، مرکز اندیشه ، 1394